

Kiss Judit Ágnes

CAPRICCIO A MEGHALÁSRÓL

mottó

„Neki, kinek sorsát úgy szőtték a Moirák,
Hogy ideje előtt vigye el a májrák.”

1

ballada

Amott kerekedik
Egy fekete felhő,
Ultrahangon, CT-n
Rémes árnya felnő.

Ne kérdezd, hol vagyok,
A testedben vagyok.
Mindened pusztítva
Hízni én akarok.

Állj meg, felhő, állj meg,
Ne nőjön az árnyad,
Ne légy halálhíre
Anyámnak...

ANYA Jaj, micsoda sasok tépdesik a májám?
Mikor jön Héraklész felajzott újával?

ORVOS Nem jön. Nincs is íja. Mi jöttünk helyette.
Zeusz helyett is, Héraklész helyett is.
Jöttünk kaszabolni, égetni, mérgezni.

ANYA Miért pusztítani? Mért nem gyógyítani?

ORVOS Nincs semmi értelme, nem reparálgatunk,
Szerezzünk egy újat, dobjuk ki a régit!

reklámszöveg

Megunta fáradt, poshadó szerveit?
Klinikánkon kicseréljük!

Pósa bácsi mesél

Szívet-májat olcsón,
Vesét reklámáron,
Egyet fizet, kettőt kap,
Vámot szedtek a határon:

Tüdőt egyenest Bécsből,
Rózsás, mint a babapopsi,
Cigifüstöt sose látott,
Ez nem fog elrásokodni!

Ne bütykölje, reparálja,
Cserélje ki inkább másra,
Jobb lebeny, bal lebeny,
Szervdonorod ki legyen?

Ió, ció, áció
– ez a transzplantáció!

LÁNY Szeretnék egy fél májat adni az anyámnak.
Csak a kisebbik felét, csak az egyik lebenyét,
Visszanőne újra, mint Prométheuszna.

ORVOS Nem lehet, magának gyereket kell szülni.
Várunk egész májra egy jó holttetemből.

kikiáltó

Hajrá, hajrá, futóverseny,
Ki ér célba hamarabb?
Doktor bácsi a szikével,
Vagy a rákos daganat?

LÁNY Nem akarok gyereket, anyát akarok!
Nem anya akarok lenni, hanem gyerek!

ORVOS És ha meggondolja, mi a frászt csinállok?

LÁNY Én döntöm el, mi lesz az összes szervemmel!

ORVOS Én döntöm el, mikor és kit operálok!
Igya el, ha ennyire nincsen rá szüksége!

kocsmadal

Igyátok el a májatok,
Jó piás cimborák,
Ne hagyjátok, hogy elegye
Előletek a rák!

Istenesen berúgunk,
Hízzál, májunk, zsugorodj, májunk,
Ebbe leljük halálunk,
Hízzál, májunk, zsugorodj, májunk!

Ember csak az, ki mulat,
Hízzál, májunk, zsugorodj, májunk!
Táncoltat a kábulat,
Hízzál, májunk, zsugorodj, májunk!

ALKESZ Legalább tudom, mibe döglök bele!
Még egy kört! Ma én fizetek!

varázsigé

Haljátok meg, emberek,
Autóbalesetbe'
Motorbalesetbe'
Búvárbalesetbe',

Adjátok a májatok
Anyámnak örökre,
Felépülésére,
Nektek üdvösségre.

rap

Dögkeselyűként ülünk az ágon,
Odarepülünk langyos, friss tetemekhez.
Mint a hiénák, földre szegezett orral
Szimatolunk a sivatagi sárga homokban.
Hol van a hulla? Hol van a mája?
Elevenítő húsdarabot plántálni a testbe,
Lecsapni rá, és vinni magunkkal,
Élő cafatot a döglött testből,
Jóváhagyott kegyelmi kérvényt
Vinni halálraítéltnek.

2

ANYA Növöget bennem egy kicsike fájdalom,
Apró tojásából ízeltlábú halál.
Egyenként nyújtja ki bennem a lábait,
Mint egy poros sarkot, lassan besző.

LÁNY Ami erőm csak van, anyába költözzön,
Ami benne romlás, onnan kiköltözzön!

haiku

A rák egy állat,
Mégfőzni kell, megenni,
Nem belehalni,

A rák csillagkép,
Nézni kell csak az égen,
Nem belehalni.

LÁNY Ne engedd, Istenem, hogy anya meghaljon,
Ölj meg helyette valaki mást,
Fiatal legyen, agyhalott legyen,
Élettől duzzadó szervekkel kitömve.

koan

Isten tenyerén ülök.
Óriz – kisgyerek az üveggolyót.
Ha zuhanni látsz, ne félj:
Épp csak átpottyant
A másik tenyerébe.

Isten tenyerén ülök.
Óriz – kisgyerek az üveggolyót.
Ha meghalni látsz, ne félj:
Éppen átpottyant
A másik tenyerébe.

3

ORVOS Vesztettünk. Leginkább
Én vagyok, ki vesztett.
Nincs már mit csinálnom.
Lehúzom a gumikesztyűt,
Arcom elől a maszkot,
Sarokba hajítom fehér köpenyem,
Ember vagyok. Ha ágaskodom,
Épp Isten bokájáig érek.

ANYA Nem félek. Nincs mitől. De vigyetek haza.
Ismerős szagokhoz, ismerős térbe,
Kislánykorom falak közé szorult idejébe.

Gyenge vagyok, tartsatok meg,
Ringassatok, míg az öröklétbe
Visszaszületek.

ringató

Nem nyugalom, nem küzdelem,
Nem meredek, rögös út,
Én a halált úgy képzelem,
Mint egy nagy takarót.

Lágy puha tollból van, meleg,
Elfeledett anyaöl,
Rád borul, elringat, befed,
Megvéd bármi elől.

Szárnyai vannak, az égbe ragad,
Szállj vele, szállni ne félj,
Karjából kitépni magad
Nincsen, nincsen esély.

kórlap

Apró zörejek
Szívben, tüdőben
Halvány foltok a
Röntgenképeken –
A halál széljegyzetei

4

ANYA Mindent rosszul csináltam.
Bárcsak tudnám,
Hogy kellett, hogyan lehetett
Volna jobban!

vészet a gyűrűn

Ami éppen van,
Az a jó mindig,
Ne akard máshogy,
Ne keress mást.

Ahogy kell, úgy
Alakul minden,
Ami kérdés, már
A megoldás.

5

ANYA Te, aki nekem még sohase hazudtál,
Mondd meg: fájni fog-e?

LÁNY Nem leszel magadnál.
Élni fog a test, csak nem leszel már benne.
Ki tudja, hol leszel, félúton, határon,
Senki földjén, Isten és emberek között.

ANYA Te, aki nekem még sohase hazudtál,
Mondd meg: milyen lesz ott?

TESTVÉR Fényes lesz, hatalmas, csillagból lesz rakva,
Szemed még nem látta, füled nem hallotta.
Rajongott nagyapád fog ott majd várni rád,
Sose látott apád fog ott majd várni rád,
Rég elvesztett anyád fog ott majd várni rád.
Összegyűlünk százan a búcsúztatásodra,
Lesznek ott ezren is a fogadásodra.

ANYA Te, aki nekem még sohase hazudtál,
Mondd meg, mi lesz veletek?

APA Letakarjuk a tükröt, megállítjuk az órát,
Hasra fekszünk, fű növi be a hátunk,
Gödrt sírunk a földbe. Amikor felállunk,
Krumpli csírázik arcunk barázdáiból.

LÁNY Anya, ne maradj,
Miattam ne maradj,
Mindent tudok már,
Amit tanítottál,
Megőriz engem
Életem végéig,
Amit tanítottál.
Miattam ne maradj,
Anyá, elengedlek.

gregorián

Nagypéntek, Nagypéntek,
Nagypéntek jön holnap,
Keresztre feszítés fekete ünnepe,
Az Úr halálának győzelmes ünnepe,
Talán halálomnak keserves ünnepe.
Kit szeret az Isten, így viszi magával,
Fia halálának győzelmes ünnepén.

találós kérdés

Szita, szita péntek,
Áthullok-e rajta?
Lyukaiba kapaszkodom,
Fennmaradok rajta.

6

haláltánc

Így kell járni, úgy kell járni,
Kicsi Kati tudja, hogy kell járni,
Hogyan kell a haláltáncot járni.

ANYA Hogy létezhet ennyi fájdalom?
Ne érjetek hozzám, ne szóljatok hozzám!
Honnan tud fakadni ennyi fájdalom?

LÁNY Istenem, rohadj meg, hogyha vagy, dögölj meg!
Mindenki tudja, hogy te tehetsz róla!
Mindenki tudja, hogy te vagy a felelős!
Te gerjeszted a fájdalmat, te tudnád uralni.
Mért van szükséged rá? Mit akarsz elérni?
Miért nem tudod elvinni szenvedés nélkül?
Tessék, vidd, csak ne kínozd már, elég!

TESTVÉR „Ne rejtse el orcádat tőlem, mikor kiáltok,
Mert elenyésznek napjaim, mint a fű,
És csontjaim, mint valami tűzhely, üszkösök.”

ANYA Hagyd abba, mondom én.
Haldokló zsoldára:
Összetolultak bennem a vizek,
Számban a nyál túróvá sűrűsödik.
Fölállni nem tudok, leülni nem tudok,
Örök fekvésre készülök itt.
Porzik a bőröm, készül
Örökre porrá válni,
A feltámadásig,
Hogyha van olyan.

TESTVÉR „Odafordult a gyámoltalanok imádsága felé,
És azoknak könyörgését meg nem utálta.”

népének

Isten, megutáld Mi könyörgésünket Mi sok vétkeink miatt.
Immár meg se hallod Mi nyöszörgésünket, Melyet mi torkunk kiad.
Rohad szívünk, májunk, Nem is azt sajnáljuk, Lelkünk, mint madár, riad.

Elméinkre homály száll, Ajkunkra meg szájjár, Most dorgálhatsz meg minket,
Vissza nem pofázunk, Talán meg se látunk, Lehunyjuk szemeinket.
Térdig kínban állva Testünknek halála Úristen, téged hirdet.

riporter

Mint a szüléskor, a fájások
áradnak-apadnak.
Rohamoznak és megtorpannak.
Őrzi az öntudat. Nézi. Nem menekül.

zárójelentés

most szakad épp ki a lélek a testből, kiszökik a pórusokon. nem, nem a fájdalom az, ami elől menekül, pont ez a szakadás, ami fáj, az, ahogy a lélek tépi magát ki a húsból...

7

LÁNY És minden lassú, görcsös kilégzéssel
Lassan anyátlanodom.

ötsoros

Ritkuló lélegzet,
Közte a fulladás
Másodpercei.
Felkészületlenek
Vagyunk mindig.

ISTEN Azt ígértem, nem látsz halált sosem.
Nem ő jön érted csontvázarccal,
Kezében kaszával, homokórával,
Nem ő jön érted fekete csuklyában.
– Én várlak itt.

halotti beszéd

A test kihűlt, nincs benne senki se.
Szennyes ruha a fürdőszobapadlón,
Mit nem fészít ki már a mozdulat.

Az ismerős illat elhagyja lassan,
Ha hozzáérsz, nem őt simogatod,
Már semmi köze ahhoz, kit szerettél.

Lépj rajta bátran át, csak rongydarab,
Kinyúlt és elnyútt, még talán szakadt is.
Egyszer kimossák, szépen rendbe hozzák,

Akkor majd újra kezébe veszi,
És kedve lesz magára öltetni.

APA Éltem mellette, szolgáltam, szerettem,
Éltem helyette is az ő életét,
Sajátom helyett az ő életét,
Harcoltam érte: vele, magammal,

Leteszem a fegyvert, a lábadhoz, Isten,
A szolgálatot végleg átadom,
Váltásnak jöttél te magad, Isten,
Szolgálat átvéve, pihenj, oszolj.

TESTVÉR Végig elkísértem, egész a kapuig,
Úgy bocsáss meg neki, Mindenható Isten,
Úgy bocsáss meg nekem, Mindenható Isten,
Ahogy neki én is mindent megbocsátok.

LÁNY Az, hogy túléltem, nem jelent semmit.
A háló elszakadt, kishalak, úszunk ezerfelé.
A kötél elszakadt, széthullunk,
Ahányan vagyunk, annyifelé.

búcsúdal

Kinyílt az ajtó,
Anya bement rajta,
Beszívta egy másik világ,
Itt hagyott magamra.

Bedugom a lábam,
Be az ajtórésbe,
Anyát hogy merülni lássam
El, a feledésbe.

Bezárult az ajtó,
Kulcslyukán benéztem,
Láttam még egy kicsit Istent
Anyával ölében.